

ПРАКТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ ОСВІТИ З ОСНОВАМИ АРТ-ТЕРАПІЇ

(блок дисциплін)

LABORE ET ZELO

Обсяг: 16 кредитів ЄКТС (4 дисципліни по 4 кредити ЄКТС)

Протягом скількох семестрів викладається: чотирьох

Дні, Час, Місце: згідно розкладу

Мова викладання: українська

Презентація

Опис блоку дисциплін

Блок «**Практична психологія освіти з основами арт-терапії**» адресований студентам, які навчаються на освітніх спеціальностях: «Середня освіта», «Початкова освіта», «Дошкільна освіта», «Соціальна робота» і бажають поряд з основним фахом отримати спеціалізацію в галузі практичної психології, набути навичок психологічної самопідтримки та умінь психологічної допомоги іншим людям. Виконання даного майнору є основою для вашої додаткової спеціальності в напрямку «Психологія». Така спеціалізація допоможе розширити можливості для працевлаштування у школі, а також отримати переваги в усіх допомагаючих професіях, у сферах адміністрування та менеджменту.

Унікальність майнору полягає в тім, що ви познайомитеся не лише з технологіями роботи практичного психолога в освіті, але оволодієте методами психологічної допомоги, психологічного супроводу та реабілітації мистецькими засобами, такими як образотворче мистецтво, фото-кіно-мистецтво, музика, танок, створення історій, казок, театралізація та ін.

Навчальний блок «**Практична психологія освіти з основами арт-терапії**» не потребує попередніх знань з психології, але враховує те, що студенти будуть паралельно вивчати фахові дисципліни психолого-педагогічного блоку (загальна, вікова, педагогічна психологія, педагогіка та методика викладання).

Ключові слова: практична психологія, психологічне здоров'я особистості, психодіагностика, психологічна допомога, психокорекція, психологічне консультування, арт-терапія, психологічний тренінг, психологічний супровід інклюзії.

Мета навчання

Блок спрямований забезпечити оволодіння студентами теоретичними знаннями з основ діяльності практичного психолога освіти та отримання базових умінь та навичок психодіагностики, психокорекції, психологічного консультування, а також опанування методами арт-терапії в роботі з дітьми та підлітками.

Програмні результати навчання

- орієнтуватися у основних соціально-психологічних теоріях, знати внесок вітчизняних психологів в розробку соціальної психології колективу, лідерства, управління, особистості;
- проводити критичний аналіз сучасних підходів і теорій вивчення особистості; диференціювати психологічні типи особистості; доцільно та з урахуванням вимог етики застосовувати методи психологічного дослідження особистості; визначати рівні зрілості особистості, особистісні конструкти; створити позитивну психологічну настанову на

поглиблене самопізнання та самореалізацію особистісного потенціалу у майбутній професійній діяльності;

- на основі знань законів розвитку і формування особистості оцінювати і приймати відповідні рішення в ситуаціях соціальної, педагогічної взаємодії, здійснювати особистісний підхід у вихованні, навчанні та психологічній допомозі дітям різного віку;
- формулювати об'єкт, предмет, гіпотези та завдання психодіагностичного дослідження; самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел; визначати й обґрунтовувати вибір конкретних психодіагностичних методик, для дослідження, проводити їх з урахуванням індивідуальних, вікових та соціально-психологічних особливостей досліджуваних, проводити кількісний і якісний аналіз результатів психодіагностики; визначати психологічний діагноз і формулювати психологічні рекомендації за результатами обстеження особистості або групи; інтерпретувати й адаптувати інформацію для адресата; адаптувати методи психодіагностичного дослідження до конкретних умов.
- використовувати різні стратегії та базові техніки психологічного консультування; уміння організовувати та проводити психологічне консультування з різною проблематикою клієнтів та у різних видах сеттінгу;
- використовувати методи психодіагностики для виявлення та диференціації порушень та особливостей розвитку дитини; здатність адекватно застосовувати методи психодіагностики, психокорекції та розвитку у роботі з дітьми з особливостями психофізичного розвитку; оволодіти первинними навичками робіт з дітьми з особливостями психофізичного розвитку.
- визначати місце, необхідність і міру застосування арт-терапії в межах психологічної практики; орієнтуватись у теоретико-прикладних аспектах арт-терапії; організовувати арт-терапевтичний процес з врахуванням проблеми та віку клієнтів, проводити арт-діагностику; застосовувати у власній практиці окремі базові методи арттерапії; оцінювати результати психологічної допомоги; дотримуватись основних етичних вимог, які висуваються провідними психотерапевтичними асоціаціями;
- здатність до аналізу концептуальних засад психології групової та індивідуальної поведінки в групах; здатність застосовувати напрацьовані програми та проводити психологічні дослідження в сфері соціально-психологічного тренінгу; здатність застосовувати принципи проведення тренінгу та алгоритми роботи з групою динамікою; здатність аналізувати та оцінювати базові вправи, прийоми та техніки соціально-психологічного тренінгу; встановлювати контакт з групою на початковому етапі роботи; виявляти внутрішні та зовнішні ресурси групи та окремих учасників; керуватись етичними засадами, прийнятими в професійному психологічному співтоваристві; володіти навичками для вибудовування тренінгової програми (визначати проблемну область, предмет, об'єкт, мету, завдання та ін.).

Форми і методи навчання

Дисципліни блоку буде викладений у формі лекцій, практичних та лабораторних занять, організації практики та самостійної роботи студентів в бібліотеках та комп'ютерних мережах. Викладачі використовуватимуть проблемні та інтерактивні методи навчання, зокрема симулятивні та тренінгові технології, консультації.

Навчання відбуватиметься на платформі Уніком та з використанням застосунків Google, тому здобувачам вищої освіти потрібно мати обліковий запис у навчальному середовищі Уніком та Google.

Організація навчання

	Тема	Семест р	Кредитів ЄКТС	Всього годин	Лекції	Практичні заняття	Лаб. заняття	Самостійн а робота
1	Арт-тренінг самопізнання та саморегуляції	I	4	120	0	0	40	80

2	Соціальна психологія	II	4	120	18	22	0	80
3	Психологічне здоров'я особистості та психодіагностика	III	4	120	18	22	0	80
4	Теорія та практика психологічної допомоги особистості	IV	4	120	18	22	0	80
5	Спеціальна психологія та психологічний супровід інклюзивної освіти	V	4	120	10	10	20	80
6	Арт-терапія в освіті, медицині та соціальній роботі	VI	4	120	10	10	20	80
7	Методи арт-терапії в консультуванні дітей та підлітків	VII	4	120	10	10	20	80
8	Тренінгові технології в освіті	VIII	4	120	10	10	20	120

Підсумковий контроль: комплексний тест

СИЛАБУСИ

LABORE ET ZELO

АРТ-ТРЕНІНГ САМОПІЗНАННЯ ТА САМОРЕГУЛЯЦІЇ

Обсяг: 4 кредити ЄКТС

Семестр: 3, **Рік:** 2021 - 2022

Дні, Час, Місце: згідно розкладу

Інформація про викладача

Ім'я

Щотка Оксана Петрівна

Контакти

pskaf2016@gmail.com

Робоче місце

кафедра психології (ауд. 236 нового корпусу)

Години консультації

Опис курсу

Тренінгом розпочинається ваше знайомство зі світом психологічної практики. Участь в ньому познайомить вас із змістом діяльності практичного психолога, напрямками його діяльності; з механізмами самопізнання, з механізмами саморегуляції та управління емоціями; стимулює розвиток рефлексії. В тренінговій роботі ви краще зрозумієте свої переваги та цінності, таким чином відбудеться підтримка процесу професійного самовизначення та становлення особистісного сенсу професії в вашій свідомості. Завдання тренінгу підібрані так, щоб мистецькими засобами підтримати розвиток процесійно-значущих якостей та умінь: соціального інтелекту та сенситивності, активного слухання, спілкування в емоційно напружених ситуаціях, переконуючого впливу.

Мета навчання

Метою викладання навчальної дисципліни є сформувати особистісні засади професійної позиції майбутнього практичного психолога освіти та актуалізувати потребу у професійному самовдосконаленні практичного психолога. Розв'язання цих завдань ґрунтується на здатності майбутнього практика до самопізнання та його здатності до саморегуляції.

Після проходження тренінгу ви знатимете:

- основні психологічні детермінанти успіху в професійній діяльності практичного психолога;
- структуру Я-образу, механізми його становлення, функції Я-концепції;
- характер зв'язку між саморозкриттям та самопізнанням;
- роль позитивного самосприйняття в діяльності та спілкуванні;
- техніки звернення до внутрішнього світу;
- особливості функціонування емоційної сфери особистості, ознаки основних емоцій, стратегії та

тактики опанування негативними емоціями;

- емпатія, її форми і різновиди;
- розуміння змісту понять «соціальний інтелект», «соціальна перцепція», «каузальна атрибуція»,

сутність фундаментальної помилки атрибуції;

- принципи психологічної інтерпретації, психологічна гіпотеза та засоби її перевірки;
- види слухання та зворотнього зв'язку, стратегії взаємодії, діалог.

Ви навчитесь:

- використовувати техніки концентрації на внутрішньому світі;
- висувати та перевіряти гіпотези щодо емоційного стану співрозмовника;
- використовувати різні техніки опанування негативними емоціями та зняття емоційної напруги;
- доцільно застосовувати різні прийоми активного слухання;
- застосовувати різні інтерпретативні схеми для аналізу поведінки;
- надавати підтримку у взаємодії.

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лабораторних занять (40 год.), організації самостійної роботи студентів в бібліотеках та комп'ютерних мережах (80). Викладач використовуватиме інтерактивні інтерактивні методи навчання: дискусії, рольові ігри, психологічні вправи, написання історій, робота з фото та відео-матеріалами, малюнкові техніки, колажування та ін.

Окрім аудиторної форми роботи передбачається проведення індивідуальних та групових консультацій.

Навчання відбуватиметься з використанням платформи Moodle/ Уніком-НДУ, тому здобувачам вищої освіти потрібно зареєстрованими в освітній мережі та підписатися на курс. В інформаційному освітньому середовищі є доступною всі навчально-методична література, студенти можуть перевірити якість засвоєння, в чаті обговорити управлінські ситуації, скласти глосарій термінів та обговорити виступи одне одного.

Організація навчання

Обсяг	Тема
15 годин	Знайомство з формою роботи та правилами. Психологія як особлива професійна культура
15 годин	Професійно-важливі якості практичного психолога
15 годин	Механізми самопізнання особистості
15 годин	Прояснення особливостей власної Я-концепції

15 годин	Прояснення ціннісно-мотиваційної сфери особистості
15 годин	Рефлексія тренінгу
120 годин	

Оцінка

Підсумкова оцінка курсу буде обчислюватися з використанням таких складових:

Бали	Результат навчання, що оцінюється
0-60	Участь у тренінговій роботі
0-40	Написання есе
100	Разом

Політика курсу

Відвідування та / або участь є важливим компонентом вашого курсу. Проте, якщо Ви бажаєте навчатися дистанційно – можна узгодити графік навчання на основі навчальної платформи УНІКОМ.

Запізнення. Крайньою межею здачі есе є три дні до заліку. Після цієї дати завдання не приймаються.

Переоцінка завдань можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви на ім'я завідувача кафедри у письмовій формі. Після отримання заяви, завідувач кафедри протягом тижня створить комісію з переоцінки, яка після проведення аналізу роботи студента повідомить його про своє рішення.

Перескладання роботи студентів можливе протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви у письмовій формі.

Академічна доброчесність та плагіат. Якщо ви 1) використовуєте чужі фрази, абзаци чи ідеї своїми словами іншої людини і 2) не вкажете посилання, то ви зробили плагіат певної людини. Є два способи переконатися, що ви не плагіатуєте: 1) презентувати власні ідеї та 2) коли ви представляєте чужі ідеї чи фрази, надаючи посилання. Плагіат - серйозна проблема в сучасного світу, тому я активно перевірятиму вашу роботу, щоб переконатися, що ви не запозичували текст та чужі ідеї. Якщо я виявлю, що ви зробили плагіат у завданні, воно не буде зараховане, а я повідомляю про інцидент декану та куратору.

При виконанні спільних завдань, потрібно зазначати внесок кожного учасника/учасниці.

Література для вивчення дисципліни

Основна література:

1. Вознесеньська О. Арт-технології у розв'язанні конфліктів / Олена Леонідівна Вознесеньська. – К. : Human Rights Foundation, 2019. – 32 с. – [Електронне джерело]. – Режим доступу: http://uhrf.org/download/42.pdf?fbclid=IwAR308BBA2aiuu_0ToYsq66XLEm_aAd36_fdmqqkplqHkWiMeoIfbXOA3lKE
2. Вознесеньська О.Л. Мир. Мистецтво / Олена Леонідівна Вознесеньська. – К.: Human Rights Foundation, 2019. – 34 с. — [Електронне джерело]. – Режим доступу: http://uhrf.org/download/41.pdf?fbclid=IwAR2YCI7EoE4XxDUL7GY6L5Tnu3zC2IUv8FIGalRf5B1Vx8AtsVbOOOTBQfQ?fbclid=IwAR308BBA2aiuu_0ToYsq66XLEm_aAd36_fdmqqkplqHkWiMeoIfbXOA3lKE
3. Вознесеньська О. Арт-терапевтична освіта: аналіз зарубіжного та вітчизняного досвіду / Вознесеньська Олена ; Простір арт-терапії : [Зб.наук. праць] / УМО, 2019, ВГО «Арт-терапевтична асоціація», 2019; [Редкол.: Лушин П.В., Чуприков А.П. та ін.]. – К. : Золоті ворота, 2019. – Вип. 1 (25). – С. 4-21.
4. Копытин А. И. Теория и практика арт-терапии. СПб.: Питер, 2002.
5. Практикум по арт-терапии / Под ред. А. И. Копытина. — СПб.: Питер, 2001. — 448 с.

Додаткова література:

6. Айзенберг Б. І., Л. В. Кузнецової «Психокорекційна робота з дітьми, що мають порушення психічного розвитку». – Знам'янка, 2013.
7. Аметова Л.А. "Формирование арт-терапевтической культуры младших школьников. Сам себе арт-терапевт". М., 2003.
8. Андерсен-Уоррен М., Грейнджер Р. Драматерапия. — СПб: Питер, 2001. — 288 с.
9. Барт Ролан S/Z. пер. с фр. Г.К. Косикова. М.: Академический проект. 2009.
10. Брюкнер Ю., І. Медераке і К. Ульбріх «Музикотерапія для дітей».
11. Бурно М. Е. Терапия творческим самовыражением. Учебное пособие. М.: Академический Проект, 1999.
12. Киселева М.В. Арт-терапия в практической психологии и социальной работе. СПб.: Речь, 2007.
13. Копытин А. И., Корт Б. Техники телесно-ориентированой арт-терапии. Учебное пособие. — Москва. «Психотерапия»: 2011г.
14. Кокоренко В.Л. Арт-технологии в подготовке специалистов помогающих профессий. СПб.: Речь, 2005.
15. Копытин А.И. Арт-терапия в эпоху постмодерна. — СПб.: Речь. Семантика, 2002.
16. Копытин А. И. Руководство по групповой арт-терапии. СПб.: Речь, 2003.
17. Лакан Ж. Функция и поле речи и языка в психоанализе. — М: Гнозис, 1995.
18. Лакан Ж. Инстанция буквы в бессознательном или судьба разума после Фрейда. — М: Русское феноменологическое общество/Логос, 1997.
19. Лакан Ж. Семинары. Книга 1: Работы Фрейда по технике психоанализа (1953/54). — М.: Гнозис/Логос, 1998.
20. Лебедева Л.Д. Практика арт-терапии: подходы, диагностика. СПб.: Речь, 2003.
21. Лейнер Х. Кататимное переживание образов. (Перевод с немецкого Я.Л.Обухов) М.: Издательство "ЭЙДОС", 1996.
22. Медведева Е.А. Левченко И.Ю. Комиссарова Л.Н. Добровольская Т.А. Артпедагогика и арттерапия в специальном образовании. Учеб. для студ. сред. и высш. пед. учеб. заведений. М.: Издательский центр «Академия», 2001.
23. Соколов Д. Сказки и арт-терапия. М., 1996.
24. Сусанина И. Введение в арт-терапию. Когито, 2007.
25. Фрейд З. Остроумие и его отношение к бессознательному. СПб, издат. «Азбука-классика», 2007.
26. Эванс К., Дубовски Я. Арт-терапия с аутичными детьми. М., 2001.
27. Юшманов В.И. Вокальная техника и ее парадоксы. — СПб.: Питер, 2002г.
28. Яковлева Е.Л. Психология развития творческого потенциала личности. М., 1997.

LABORE ET ZELO

СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

Обсяг: 4 кредити ЄКТС

Семестр: 4, Рік: 2021 - 2022

Дні, Час, Місце: згідно розкладу

Інформація про викладача

Ім'я	Гришко Віталій Віталійович
Контакти	068 387 66 98, genius31313@ukr.net
Робоче місце	кафедра психології (ауд. 236 нового корпусу)
Години консультації	середа 14-30 - 15-30, четвер 15-30 - 16-30

Опис курсу

Соціальна психологія – навчальна дисципліна, що сприяє розвитку у студентів педагогічних та непедагогічних спеціальностей соціально-психологічної компетентності, яка виступає необхідною передумовою соціально-психологічної готовності до діяльності. Вивчення даної дисципліни підвищить здатність майбутніх спеціалістів ефективно взаємодіяти з людьми в системі міжособистісних відносин, орієнтуватися у соціальних ситуаціях, правильно визначати особистісні особливості та емоційні стани інших людей, обирати адекватні способи спілкування й реалізувати їх у процесі взаємодії, працювати у команді.

Соціальна психологія покликана ознайомити студентів з основними закономірностями соціально-психологічних механізмів формування особистості, її поведінки в групі, основними функціями груп, соціальних угруповань, організацією спільної групової діяльності, з розвитком міжособистісних стосунків, з особливостями взаємодії людей у процесі спілкування, а також сприяти оволодінню вміннями теоретичного і прикладного аналізу конфлікту, психотехніками управління конфліктами.

В результаті вивчення дисципліни у студентів:

1) набуватимуться знання про:

- історію виникнення соціальної психології як науки та її місця у системі психологічних та гуманітарних дисциплін;
- основні поняття, закономірності та проблеми, що характеризують основні предметні області соціальної та прикладної соціальної психології: «психологія спілкування», «психологія групи», «психологія особистості», «психологія конфлікту»;
- детермінанти виникнення та розвитку конфлікту;
- феноменологію і психологічні особливості конфліктної особистості;
- найбільш розповсюджені і ефективні психотехніки попередження конфліктів, технології вирішення конфліктів;
- психологічні особливості формування навичок конструктивної поведінки в конфлікті.

2) розвиватимуться уміння:

- орієнтуватися у основних соціально-психологічних теоріях, знати внесок вітчизняних психологів в розробку соціальної психології колективу, лідерства, управління, особистості.
- використовувати основні методи та методики соціально-психологічних досліджень в діагностичних та дослідницьких цілях;
- знаходити соціально-психологічні проблеми, визначати мету та планувати соціально-психологічне дослідження;
- визначати типові психологічні особливості конфліктної особистості;
- визначати власні поведінкові особливості в конфлікті;
- орієнтуватись в основних стратегіях та тактиках поведінки в конфлікті;
- використовувати психологічні знання про правила безконфліктного спілкування, гнучко застосовувати різні тактики в конфлікті.

Вивченню прикладної соціальної психології передують загальна психологія, вікова та педагогічна психологія, а також дисципліни соціально-гуманітарного циклу.

Мета навчання

Після успішного закінчення курсу здобувачі вищої освіти будуть здатні:

- розуміти механізми міжособистісних та ділових комунікацій у професійній сфері, гуманної взаємодії з суб'єктами освітнього процесу;
- володіти навичками дослідницької діяльності у вивченні особистості, соціально-психологічних процесів, проблем і явищ;
- забезпечувати можливості розвитку та формування особистості з урахуванням різних умов спілкування;
- аналізувати ефективність спілкування, виявляти оптимальні умови спілкування, встановлювати адекватні міжособистісні стосунки в різних ситуаціях спілкування;
- ефективніше та адекватніше здійснювати рефлексивний аналіз власних соціально-психологічних характеристик, що сприятиме оптимізації процесу саморозвитку та самовдосконалення з метою гармонізації власної взаємодії з оточуючими.

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (18 год.) та практичних занять (22 год.), організації самостійної роботи студентів в бібліотеках та комп'ютерних мережах (80). Викладач використовуватиме

словесні, наочні та практичні, а також проблемні і інтерактивні методи навчання; завдання, які передбачають відтворення та узагальнення знань, прості та складні розумові операції, продуктивне мислення, дослідницьку діяльність та створення певних мовленнєвих конструкцій (тези, анотації, есе, рецензії), рефлексивні завдання. Окрім лекційної та семінарської форми роботи передбачається проведення індивідуальних та групових консультацій.

Організація навчання

Обсяг	Тема
12 год.	Тема 1. Предмет, завдання та проблеми соціальної психології.
12 год.	Тема 2. Методологія та методи соціальної психології.
12 год.	Тема 3. Соціально-психологічні закономірності спілкування.
10 год.	Тема 4. Спілкування як обмін інформацією.
10 год.	Тема 5. Спілкування як взаємодія.
10 год.	Тема 6. Спілкування як сприйняття людьми одне одного.
12 год.	Тема 7. Особистість як соціально-психологічний феномен.
14 год.	Тема 8. Проблеми соціалізації особистості.
14 год.	Тема 9. Соціальна психологія груп
14 год.	Тема 10. Динамічні процеси у малих соціальних групах

Оцінка

Підсумкова оцінка курсу буде обчислюватися з використанням таких складових:

Бали	Результат навчання, що оцінюється
50	Робота на заняттях: виступ, доповнення, запитання, виконання оперативного контролю знань та контрольної роботи, вирішення психологічних задач, здійснення психодіагностики.
10	Самостійна робота: письмова підготовка до семінарського заняття, коспект першоджерел, написання есе та рецензій.
10	Виконання ІНДЗ: здійснення самодіагностики та на її основі самоаналізу власних соціально-психологічних якостей, оформлення виконаної роботи у вигляді соціально-психологічної характеристики з теоретичним підґрунтям та психологічними рекомендаціями для саморозвитку та самовдосконалення.
30	Виконання модульних контрольних робіт
100	Разом

Політика курсу

Відвідування та / або участь є важливим компонентом даного курсу. Відвідування лекцій студентами не реєструються, семінарсько-практичних занять – реєстрація відвідування обов'язкова. Варіант індивідуального графіка навчання можливий за попередньої узгодженості плану роботи з викладачем.

Запізнення. Крайньою межею здачі самостійної роботи, ІНДЗ та модульної контрольної роботи - є за день до заліку. Після цієї дати знижується оцінка за виконану роботу.

Переоцінка завдань можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі усного звернення до викладача.

Перескладання роботи студентів можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі

усного звернення до викладача.

Академічна доброчесність та плагіат. Підходи до оцінювання самостійності та оригінальності виконаної роботи залежить від форми цієї роботи.

Контрольна робота на занятті виконується завжди тільки самостійно, без використання будь-яких джерел.

Усна відповідь на занятті - переважно самостійна без опори на джерела.

Написання есе, рецензій, відповідей на проблемні питання має бути повністю оригінальними з обов'язковими посиланнями, якщо використовується чужа думка чи точка зору.

Виконання **ІНДЗ** передбачає користування різними джерелами при обов'язковому посиланні.

При написанні **модульної контрольної роботи** не допускається користування будь якими джерелами інформації або пристроями.

Мобільні пристрої на заняттях використовуються в окремих крайніх випадках і тільки якщо вони не заважають індивідуальній та спільній роботі.

Поведінка в аудиторії. Під час аудиторних занять студентам дозволяється брати з собою та вживати безалкогольні напої.

Література для вивчення дисципліни

Основна література:

1. Андреева Г.М. Социальная психология. Учебник для высших учебных заведений / Г.М.Андреева –М.: Аспект Пресс, 1998. – 376с.
2. Корнев М.Н. Соціальна психологія: Підручник / М.Н.Корнев, А.Б. Коваленко – К.: Либідь, 2008. – 301с.
3. Майерс Д. Социальная психология / Д. Майерс – СПб.: Питер, 1997. – 688с.
4. Орбан-Лембрик Л.Е Соціальна психологія: Навчальний посібник / Л.Е.Орбан-Лембрик – К.: Академвидав, 2010. – 649с.

Додаткова література:

1. Мейжис, И. А. Социальная психология общественного развития: учеб. пособие / И. А. Мейжис, Л. Г. Почебут – К. : Миллениум, 2007. – Ч. 1. – 310 с.
2. Москаленко В.В. Соціальна психологія: підруч. для студ. ВНЗ / В. В. Москаленко. – Вид. 2-е, виправлене та допов. – К. : ЦНЛ, 2008. – 688 с.
3. Основи соціальної психології: підруч. для закл. вищої освіти / за ред. М. М. Слюсаревського. – К. : Талком, 2018. – 579 с.
4. Пайнс Е. Практикум по социальной психологии / Э. Пайнс, К. Маслач – СПб. – Питер, 2001. – 528с.
5. Поліщук В.М. Соціальна психологія (програмні основи, змістові модулі, інформаційне забезпечення) [Текст] : навч. посіб. для студ. ВНЗ / В. М. Поліщук. – Суми : Університетська книга, 2006. – 217с.
6. Татенко В. Соціальна психологія впливу: монографія / В. Татенко. – К. : Міленіум, 2008. – 216 с.
7. Швачко О.В. Соціальна психологія: навч. посіб. / О. В. Швачко. – К. : Вища шк., 2002. – 111 с.
8. Экман П. Психология лжи. Обмани меня, если сможешь / П.Экман. – СПб. – Питер, 2011. – 301с.

LABORE ET ZELO

ПСИХОЛОГІЧНЕ ЗДОРОВ'Я ОСОБИСТОСТІ ТА ПСИХОДІАГНОСТИКА

Обсяг: 4 кредити ЄКТС

Семестр: 5, Рік: 2022 - 2023

Дні, Час, Місце: згідно розкладу

Інформація про викладача

Ім'я Пісоцький Вадим Петрович

Контакти vadimpesotskij@gmail.com

Робоче місце кафедра психології (ауд. 236 нового корпусу)

Години консультації

Опис курсу

Курс «Психологічне здоров'я особистості та психодіагностика» – навчальна дисципліна вільного вибору студента, що сприяє розвитку загальнокультурних і професійних компетентностей, які є необхідною передумовою соціально-психологічної готовності особистості до свідомої діяльності, самопізнання, саморозвитку, творчої самореалізації, пояснення з позиції науки причин поведінки людей та прогнозування способів їх реагування на довкілля, обумовлених особливостями структури їх особистості, індивідуальними відмінностями; надання психологічної допомоги людям у подоланні життєвих проблем й досягнення гармонії в приватній і суспільній сферах життя. Психологія особистості покликана озброїти студентів теоретичними знаннями про її організацію (структуру особистості), співвідношення типового та індивідуального, біологічного і соціального в структурі особистості, природу активності особистості (джерела мотивації поведінки), співвідношення індивідуального і суспільного в учинках особистості та її сприйнятті світу, рушійні сили і умови розвитку особистості, способи збереження психічного й духовного здоров'я особистості; ознайомити з провідними вітчизняним і зарубіжними теоріями особистості, а також сприяти оволодінню вміннями застосовувати сучасні психологічні методики і технології діагностування й розвитку особистості.

Психодіагностика – (грец. psyche - душа і diagnostikos - здатність розпізнавати) – галузь психологічної науки, що розробляє теорію, принципи, інструменти оцінювання і вимірювання індивідуально-психологічних особливостей особистості, змінні соціального оточення, в якому здійснюється життєдіяльність особистості. Курс «Психодіагностика» сприяє розвитку соціальних і професійних компетентностей, які є необхідною передумовою ефективної роботи психолога, вчителя з побудови діагностичного процесу (психологічного оцінювання). Встановлення міжособистісного контакту, врахування стану і настрою досліджуваного, умов діагностування, мікроклімату, соціального статусу людини тощо залежить від здатності і готовності до об'єктивного сприйняття й активної комунікації з іншою людиною, неухильного дотримання норм етики, вияву емпатії, довіри, поваги, гуманізму. Встановлення точного психологічного діагнозу потребує від психолога-діагноста здатності планувати, організовувати і дотримуватися всіх процедурних вимог під час проведення психодіагностичного дослідження, використовувати валідний і надійний психологічний інструментарій, кваліфіковано виявляти, аналізувати й систематизувати зібрану інформацію, оцінювати й інтерпретувати результати, робити аргументовані висновки та визначати засоби психологічного впливу на досліджуваного, усвідомлювати межі своєї компетентності, займатися самовдосконаленням у сфері психодіагностики, розвитком свого інтелектуального, морального і загальнокультурного рівня.

Психодіагностика покликана ознайомити студентів з науковими основами проектування, адаптації і застосування психодіагностичних методик в освітньому просторі, озброїти систематизованими знаннями у сфері теорії і практики встановлення психологічного діагнозу, формування у них професійної компетентності з психологічного вимірювання, оцінки й аналізу індивідуально-психологічних та психофізіологічних особливостей людей різних вікових категорій, міжособистісних стосунків у групі, шкільному колективі, а також уміння виявляти відмінності між групами людей.

В результаті вивчення у бакалаврів:

1) набуватимуться знання про:

- системно-історичний, цілісний характер особистості;
- категоріальний апарат дисципліни «Психологія особистості»;
- основні наукові підходи й теорії особистості;
- структурно-функціональні моделі особистості;
- індивідуально-типологічні характеристики особистості;
- біологічні й соціально-психологічні детермінанти становлення і розвитку особистості на всіх етапах її життєвого шляху;
- психологічні моделі здорової особистості.
 - категоріальний апарат психодіагностики;
 - теоретичні основи психодіагностичного інструментарію та сфери його застосування;
 - різновиди психодіагностичних методів і методик;
 - особливості застосування психодіагностичних методів і методик в різних професійних ситуаціях;
 - основні психометричні показники психодіагностичної методики;
 - найбільш затребувані практикою методики, тести;
 - логіку психодіагностичної роботи та процедуру її проведення;
 - вікову специфіку використання психодіагностичних методик;
 - професійно-етичні принципи і документи, що регламентують роботу психолога-діагноста

2) розвиватимуться уміння:

- актуалізувати знання з інших психологічних дисциплін при вивченні структурно-функціональних та індивідуально-психологічних аспектів особистості;
- проводити критичний аналіз сучасних підходів і теорій вивчення особистості;
- диференціювати психологічні типи особистості;
- доцільно та з урахуванням вимог етики застосовувати методи психологічного дослідження особистості;
- визначати рівні зрілості особистості, особистісні конструкти;
- створити позитивну психологічну настанову на поглиблене самопізнання та самореалізацію особистісного потенціалу у майбутній професійній діяльності;
- на основі знань законів розвитку і формування особистості оцінювати і приймати відповідні рішення в ситуаціях соціальної, педагогічної взаємодії, здійснювати особистісний підхід у вихованні, навчанні та психологічній допомозі дітям різного віку.
- сформулювати об'єкт, предмет, гіпотези та завдання психодіагностичного дослідження;
- самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел;
- визначати й обґрунтовувати вибір конкретних психодіагностичних методик, для дослідження, проводити їх з урахуванням індивідуальних, вікових та соціально-психологічних особливостей досліджуваних,
- проводити кількісний і якісний аналіз результатів психодіагностики;
- визначати психологічний діагноз і формувати психологічні рекомендації за результатами обстеження особистості або групи;
- інтерпретувати й адаптувати інформацію для адресата;
- адаптувати методи психодіагностичного дослідження до конкретних умов.

Мета навчання

Після успішного закінчення курсу студенти будуть здатні:

- розуміти специфіку основних теоретико-методологічних підходів до вивчення проблематики психології особистості;
- давати наукове обґрунтування та пояснення психологічних фактів, явищ та проявів поведінки і вчинків особистості.
- виявляти психологічну складову проблем, що виникають в процесі розвитку і функціонування особистості;
- володіти психологічними засобами (методами, методиками, техніками) аналізу й оцінки психологічного стану, індивідуально-типологічних особливостей як іншої людини, так і самого себе.
- розуміти й прогнозувати реакції та поведінку особистості, визначати її особистісний потенціал і потребу в самоактуалізації;

- визначати види і типи спрямованості та різновиди психологічного захисту особистості.
- давати розгорнуту системну психологічну характеристику особистості.
- орієнтуватися у психодіагностичній літературі та спеціальних періодичних виданнях;
- у відповідності з теоретико-методологічними принципами планувати, організовувати і проводити психодіагностичне дослідження в галузі шкільної освіти з дотриманням етичних норм та положень психодіагностичної служби;
- володіти психологічними засобами (методами, методиками, техніками) постановки психологічного діагнозу, прийомами аналізу й оцінки психологічного стану, індивідуально-типологічних особливостей іншої людини, соціально-психологічних явищ, способами обробки, кількісного і якісного аналізу й інтерпретації результатів методик.
- На професійному рівні приймати рішення, виходячи з результатів тестування;
- здійснювати саморегуляцію своїх психічних станів і стосунків в умовах міжособистісного спілкування з клієнтом з метою оптимізації процесу психодіагностики.

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (18 год.), практичних (лабораторних) занять (22 год.), організації самостійної роботи студентів в бібліотеках та комп'ютерних мережах (60). Викладач використовуватиме словесні, наочні та практичні, а також проблемні й інтерактивні методи навчання; завдання, які передбачають відтворення та узагальнення знань, прості та складні розумові операції, продуктивне мислення, дослідницьку діяльність та створення певних мовленнєвих конструкцій (тези, анотації, есе, рецензії), рефлексивні завдання. Окрім лекційної та семінарської форми роботи передбачається проведення індивідуальних та групових консультацій.

Для вивчення курсу студентам необхідно мати підручники, вказані у списку основної літератури, мати доступ до інтернету, необхідно також бути зареєстрованим на відповідній сторінці в УНІКОМі.

Організація навчання

Обсяг	Тема
6 год.	Тема 1. Проблема особистості в психологічній науці. Історичні етапи дослідження особистості. Предмет, завдання і принципи психології особистості.
10 год.	Тема 2. Особистість та її системні психологічні характеристики. Теорії особистості: загальні теоретико-методологічні положення.
8 год.	Тема 3. Загальна характеристика західних теорій особистості.
8 год.	Тема 4. Теорії особистості у вітчизняній психології: оглядово-критичний аналіз.
8 год.	Тема 5. Психологічна структура особистості. Спрямованість (мотиваційна сфера) особистості. Самосвідомість: система управління „Я” у структурі особистості.
10 год.	Тема 6. Психологічні типології особистості.
10 год.	Тема 7. Моделі психологічного здоров'я особистості. Проблема самореалізації особистості. Особистісні проблеми та стратегії їх подолання.
8 год.	Тема 8. Предмет психодіагностики, її структура та завдання
10 год.	Тема 9. Методи психодіагностики. Психометричні основи психодіагностичної методики. Психодіагностичний процес.
12 год.	Тема 10. Психодіагностичне дослідження особистості. Особистісні риси та їх діагностика. Діагностування особистості у контексті малої групи
12 год.	Тема 11. Психодіагностика інтелекту та пізнавальної сфери особистості. Діагностика креативності та творчого потенціалу особистості.
12 год.	Тема 12. Діагностування внутрішнього світу особистості (самосвідомість, мотиваційна і ціннісна сфери, психічні стани)

Оцінка

Підсумкова оцінка курсу буде обчислюватися з використанням таких складових:

Бали	Результат навчання, що оцінюється
44	Робота на лабораторно-практичному занятті: виступ, доповнення, запитання, виконання оперативного контролю знань та контрольної роботи, вирішення психологічних задач, здійснення психодіагностики.
12	Самостійна робота: письмова підготовка до семінарського заняття, конспект першоджерел, написання есе та рецензій.
8	Виконання ІНДЗ: здійснення психодіагностики та на її основі якісного аналізу психологічних властивостей, оформлення виконаної роботи у вигляді звіту або психологічної характеристики з теоретичним підґрунтям та психологічними рекомендаціями для розвитку та вдосконалення.
6	Виконання модульної контрольної роботи
30	Екзамен
100	Разом

Політика курсу

Відвідування та / або участь є важливим компонентом даного курсу. Відвідування студентами лекцій, лабораторно-практичних занять – реєстрація відвідування обов'язкова. Варіант індивідуального графіка навчання можливий за попередньої узгодженості плану роботи з викладачем.

Запізнення. Крайньою межею здачі самостійної роботи, ІНДЗ та модульної контрольної роботи - є за день до заліку. Після цієї дати знижується оцінка за виконану роботу.

Переоцінка завдань можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі усного звернення до викладача.

Перескладання роботи студентів можливо протягом тижня після отримання оцінки на основі усного звернення до викладача.

Академічна доброчесність та плагіат. Підходи до оцінювання самостійності та оригінальності виконаної роботи залежать від форми цієї роботи.

Зокрема, **оперативний контроль знань та вирішення психологічних задач** виконується студентом вдома або на занятті (за відповідних вказівок викладачів) з використанням усіх наявних джерел. При цьому обов'язково студентам будуть запропоновані також оперативні контролю знань для самостійного виконання без користування будь-якими джерелами інформації.

Контрольна робота на занятті виконується завжди тільки самостійно, без використання будь-яких джерел.

Усна відповідь на занятті - переважно самостійна без опори на джерела.

Написання есе, рецензій, відповідей на проблемні питання має бути повністю оригінальними з обов'язковими посиланнями, якщо використовується чужа думка чи точка зору.

Виконання **ІНДЗ** передбачає користування різними джерелами при обов'язковому посиланні.

При написанні **модульної контрольної роботи** не допускається користування будь-якими джерелами інформації або пристроями.

Мобільні пристрої на заняттях використовуються в окремих крайніх випадках і тільки, якщо вони не заважають індивідуальній та спільній роботі.

Поведінка в аудиторії. Під час аудиторних занять студентам дозволяється брати з собою та вживати безалкогольні напої.

Література для вивчення дисципліни

Основна література:

1. Бондаренко А.Ф. Психологічна допомога особистості. – Ч.: Фоліо, 1996. – 237 с.
2. Бурлачук Л. Ф. Психодіагностика: Учебник. – СПб.: Питер, 2005. – 351 с.

3. Бурлачук Л. Ф., Морозов С. М. Словарь-справочник по психологической диагностике. – СПб.: «Питер», 2000. – 528 с.
4. Галян І.М. Психодіагностика: навч. посіб. - К.: Академвидав, 2009. – 464 с. (Серія «Альма-матер»).
5. Копець Л.В. Психологія особистості. – К., 2008. – 458 с.
6. Москалець В.П. Психологія особистості. – К., 2016. – 262 с.
7. Пісоцький В.П. Психологія особистості. Конспект лекцій: навч.-метод. посіб. – Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. – 134 с.
8. Хьелл Л., Зиглер Д. Теории личности. – СПб.: Питер, 1997. – 608 с.
9. Фрейджер Р., Фейдимен Д. Личность. Теории, упражнения, эксперименты. – СПб., 2004. – 608 с.

Додаткова література:

1. Абульханова-Славская К.А. О путях построения типологии личности // Психол. журн. – 1983. – Т.4. – №1. – С. 14 – 29.
2. Аверин В.А. Психология личности: Учеб. пособие. – СПб.: Изд-во Михайлова В.А., 1999.
3. Анастаси А. Психологическое тестирование: В 2 т. Т. I-II. – М.: Педагогика, 1982.
4. Анциферова Л.И. Некоторые теоретические проблемы психологии личности // Вопросы психологии. – 1978. – №1. – С. 37 – 50.
5. Асмолов А.Г. Историко-эволюционный подход к пониманию личности: Проблемы и перспективы исследования. // Вопросы психологии. – 1996. – № 2.
6. Асмолов А.Г. Психология личности: Учебник. – М., Изд-во МГУ, 1990.
7. Бернс Р. Развитие Я–концепции и воспитание / Пер. с англ. – М.: Прогресс, 1986.
8. Блейхер В. М., Бурлачук Л. Ф. Психологическая диагностика интеллекта и личности. – Киев: Вища школа, 1978. – 140 с.
9. Бодалев А.А. Психология о личности. – М., 1988.
10. Братусь Б.С. Психологические аспекты нравственного развития личности. – М., 1977.
11. Брушлинский А.В. Проблема субъекта в психологической науке. // Психологический журнал. – 1991. – № 6.
12. Государев Н.А. Треугольный человек. – М.: Молодая гвардия, 1991.
13. Зейгарник Б.В. Теории личности в зарубежной психологии. – М., 1982.
14. Елисеев О.П. Практикум по психологии личности. – СПб, 2000.
15. Ильин Е.П. Мотивы человека: теория и методы изучения. – Киев, 1998.
16. Ковалев А.Г. Психология личности. – М., 1970.
17. Косов Б.Б. Личность: теория, диагностика и развитие. – М., 2000.
18. Лазурский А.Ф. Очерк науки о характерах. – М.: Наука, 1995.
19. Леонтьев А.Н. Деятельность. Сознание. Личность. – М., 1975.
20. Мельников В.М., Ямпольский Л.Т. Введение в экспериментальную психологию личности. – М., 1985.
21. Мерлин В.С. Структура личности. Характер, способности, самосознание: Учебное пособие к спецкурсу. – Пермь, 1990.
22. Мотивация и личность. 3-е изд. / Абрахам Маслоу. – СПб.: Питер, 2003. – 352 с.
23. Новые тесты IQ / Серия «Психологические этюды». – Ростов н/Д : Феникс, 2004. – 352 с.
24. Орлов Ю.М. Восхождение к индивидуальности. – М.: Просвещение, 1991.
25. Основи практичної психології: підручник. / В.Панок, Т.Титаренко, Н.Чепелева та ін. – К., 1999.
26. Петровский А.В. Личность. Деятельность. Коллектив. – М., 1982.
27. Пісоцький В.П., Горянська А.М. Закономірності та динаміка психічного розвитку. Формування особистості в онтогенезі.: навчально- метод. посібник. – Ніжин, 2003.
28. Пісоцький В.П. Психологія особистості. Навчально-методичний посібник для студентів педагогічних вузів. – Ніжин, 2000. – 43 с.
29. Платонов К.К. Структура и развитие личности. – М., 1986.

30. Психологическая диагностика детей и подростков (учебное пособие) / Под ред. К. М. Гуревича, Е. М. Борисовой. М.: Международн. педагог. академия, 1995.
31. Психологическая типология: Хрестоматия. – Сост. К.В. Сельчонок. – Мн.: Харвест, М.: АСТ, 2000.
32. Психологія: Підручник / За ред. Ю.Л.Трофімова. – К.: Либідь, 1999.
33. Психологія: Учебник / под ред. А.А. Крылова. – М., 1999.
34. Психология личности в трудах отечественных психологов. Хрестоматия / Сост. Л.В. Куликов. – СПб, 2000.
35. Психология личности: Тексты / Под ред.. Ю.Б. Гиппенрейтер, А.А. Пузыря. – М., 1982.
36. Рейнвальд Н.И. Психология личности. – М., 1987.
37. Реан А.А. Психология изучения личности. Учебное пособие. – СПб, 1999.
38. Роджерс К.Р. Взгляд на психотерапию. Становление человека. – М., 1994.
39. Роменец В.А., Маноха І.П. Історія психології ХХ століття: навч. посіб. – К.: Либідь, 1998.
40. Семиченко В.А. Психология личности. Модульный курс. – К., 2001.
41. Франкл В. Человек в поисках смысла. – М.: Прогресс, 1990.
42. Филатова Е.С. Искусство понимания себя и окружающих. – СПб, 1993.
43. Фрейд З. Основные принципы психоанализа. – М.: «Рефл–бук»; К.: «Ваклер», 1998.
44. Фромм Э. Иметь или быть. – М.: Прогресс, 1990. – 330 с.
45. Юнг К.Г. Психологические типы. – СПб, 1995.
46. Якобсон П.М. Психологические компоненты и критерии становления зрелой личности. // Психологический журнал. – 1981. – №4.
47. Ясперс К. Смысл и назначение истории. – М.: Политиздат, 1991. – 527 с.

ТЕОРИЯ ТА ПРАКТИКА ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ ОСОБИСТОСТІ

Обсяг: 6 кредити ЄКТС

Семестр: 6, **Рік:** 2022-2023

LABORE ET ZELO

Дні, Час, Місце: згідно розкладу

Інформація про викладача

Ім'я	Щотка Оксана Петрівна
Контакти	pskaf2016@gmail.com , 0966887631
Робоче місце	Кафедра психології, аудиторія 236 нового корпусу
Години консультацій	вівторок 13.30-14.50

Опис курсу

В процесі вивчення цієї дисципліни ви дізнаєтеся про місце та роль психологічного консультування в сучасній психологічній практиці; основні завдання психологічного консультування як психологічної практики; основні напрямки та школи психологічного консультування; відмінності та специфіку застосування різних підходів до надання консультативної допомоги; існуючі погляди на аналіз проблем клієнта і на самого клієнта (об'єкта чи суб'єкта впливу/взаємодії); закономірності інтерактивних процесів у межах психологічного консультування; основні вимоги до особистості

психолога-консультанта; етичні аспекти професійної діяльності психолога-консультанта; особливості проведення консультативно-психотерапевтичних інтервенцій з дітьми та дорослими людьми; закономірності використання психодіагностичних засобів у психологічному консультуванні; особливості здійснення кризової інтервенції.

На практичних та лабораторних заняттях ви будете напрацьовувати професійно важливі уміння: визначати місце, необхідність і міру застосування психологічного консультування в межах психологічної практики; диференціювати психологічні запити, скарги від непсихологічних і неконструктивних; діагностувати реальну проблему клієнта, керуючись його самодіagnoзом; застосовувати у власній практиці окремі базові методи різних напрямів психологічного консультування; оцінювати результати психологічної допомоги; здійснювати консультативно-психотерапевтичну бесіду із клієнтом; дотримуватись основних етичних вимог, які висувуються провідними психотерапевтичними асоціаціями; давати наукову оцінку застосуванню техніко-процесуальним засобам різних видів психологічної практики; формулювати дослідницькі завдання та наукові висновки на основі аналізу конкретного консультативно-терапевтичного випадку; застосовувати основні навички візуальної психодіагностики у роботі з клієнтом; здійснювати аналіз проведення консультативно-психотерапевтичної інтервенції та взаємодії психотерапевта і клієнта.

Мета навчання

Метою викладання навчальної дисципліни «Теорія та практика психологічної допомоги особистості» є формування базових компетенцій у сфері надання психологічної допомоги особистості.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Теорія та практика психологічної допомоги» є:

- сформувати в студентів уявлення про сутність та основну проблематику психологічного консультування, психологічної корекції та психотерапії як окремих видів психологічної практики, а також про їх місце і роль в сучасній психологічній практиці;
- ознайомити студентів із сучасними напрямками надання психологічної допомоги з точки зору специфіки їх мети, розуміння природи труднощів, організації контакту, методів.
- навчити студентів базовим технікам та стратегіям попередження можливого психологічного неблагополуччя та надання психологічної допомоги у кризових ситуаціях, ситуаціях життєвого вибору та ін.;
- ознайомити студентів зі специфікою організації та проведення психологічного консультування у різних видах сеттінгу: індивідуальній, сімейній та груповій формах; дитячого психологічного консультування і психологічної корекції в закладах освіти різного типу;
- сформувати уявлення про базові навички здійснення дистанційного психологічного консультування, кризової інтервенції, супервізії.

В результаті виконання програмних завдань курсу мають бути сформовані такі професійні компетенції:

- володіння стратегіями та базовими техніками психологічного консультування;
- здатність організовувати та проводити психологічне консультування з різною проблематикою клієнтів та у різних видах сеттінгу.

Підґрунтям для вивчення є знання закладені в межах вікової психології, психології особистості, соціальної психології.

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (18 год.), лабораторних занять (22 год.), організації самостійної роботи студентів в бібліотеках та комп'ютерних мережах (80 год.). Викладач використовуватиме проблемні та інтерактивні методи навчання (робота у групах; інтерактивні презентації; дискусії; мозкові штурми; рольові ігри; аналіз кейсів ситуацій з психологічної практики), елементи тренінгу умінь, консультації.

Навчання відбуватиметься з використанням платформи Moodle/ Уніком-НДУ, тому здобувачам вищої освіти потрібно зареєстрованими в освітній мережі та підписатися на курс. В інформаційному освітньому середовищі є доступною всі навчально-методична література, студенти можуть перевірити якість засвоєння, в чаті обговорити управлінські ситуації, скласти глосарій термінів та обговорити виступи одне одного.

Організація навчання

Обсяг	Тема
-------	------

15 годин	Тема 1. Психологічна допомога та її різновиди. Індивідуальна та групова психокорекція
15 годин	Тема 2. Психодинамічний напрям.
15 годин	Тема 3. Гуманістичні напрями психологічної допомоги
15 годин	Тема 4. Когнітивно-поведінковий напрям
15 годин	Тема 5. Психологічне консультування як вид психологічної практики
15 годин	Тема 6. Консультативний контакт та вимоги до особистості консультанта. Етичні аспекти діяльності психолога-консультанта
15 годин	Тема 7. Структура консультативного процесу.
15 годин	Тема 8. Техніка психологічного консультування
15 годин	Тема 9. Особливості консультування дітей, юнаків та підлітків.
120 годин	

Оцінка

Підсумкова оцінка курсу буде обчислюватися з використанням таких складових:

Бали	Результат навчання, що оцінюється
60	Розділи навчального курсу (відвідування лекцій, аналіз психотерапевтичних ситуацій, участь у дискусії, виступ з презентацією, виконання завдань самостійної роботи)
10	Програма психокорекції, протокол консультативної сесії.
30	Екзамен у формі тестового контролю знань
100	Разом

Політика курсу

Відвідування та / або участь є важливим компонентом вашого курсу. Проте, оскільки значний відсоток складає самостійна робота управління нею буде відбуватися з допомогою навчальної платформи УНІКОМ. Розроблений електронний курс містить навчально-методичні матеріали, завдання для самостійного виконання та колективного обговорення, тестові завдання до тем та курсу в цілому. При змішаному форматі частина занять може бути проведена на основі платформи ZOOM. На початку курсу та по його завершенні потрібно заповнити анкету, яка допоможе наблизити зміст курсу та методику його викладання до ваших потреб.

Запізнення. Крайньою межею здачі завдань самостійної роботи, проекту «Консультація» є три дні до екзамену. Після цієї дати завдання не приймаються.

Переоцінка завдань можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви на ім'я завідувача кафедри у письмовій формі. Після отримання заяви, завідувач кафедри протягом тижня створить комісію з переоцінки, яка після проведення аналізу роботи студента повідомить його про своє рішення.

Перескладання роботи студентів можливе протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви у письмовій формі.

Академічна доброчесність та плагіат. Якщо ви 1) використовуєте чужі фрази, абзаци чи ідеї своїми словами іншої людини і 2) не вкажете посилання, то ви зробили плагіат певної людини. Є два способи переконатися, що ви не плагітуєте: 1) презентувати власні ідеї та 2) коли ви представляєте чужі ідеї чи фрази, надаючи посилання. Плагіат - серйозна проблема в сучасного світу, тому я активно перевірятиму вашу роботу, щоб переконатися, що ви не запозичували текст та чужі ідеї. Якщо я виявлю, що ви зробили плагіат у завданні, воно не буде зараховане, а я повідомляю про інцидент декану та куратору.

При виконанні спільних завдань, потрібно зазначати внесок кожного учасника/учасниці.

Література для вивчення дисципліни

Основна література:

1. Адлер А. Практика и теория индивидуальной психологии / А. Адлер –М.: Прогресс, 1995. – 272 с.
2. Александров А. А. Современная психотерапия / А. А. Александров. – СПб.: Академичный проект, 1997. – 335 с.
3. Бондаренко А. Ф. Психологическая помощь: теория и практика: учебное пособие / А. Ф. Бондаренко. – К.: Освіта України, 2007. – 332 с.
4. Бондаренко О. Ф. Психологічна допомога особистості: навчальний посібник / О. Ф. Бондаренко. – Харків: Фоліо, 1996. – 237 с.
5. Бурлачук Л. Ф. Психотерапия: учебник для вузов / Л. Ф. Бурлачук. – СПб.: Питер, 2003. – 272 с.
6. Буянов М. И. Основы психотерапии детей и подростков / М. И. Буянов. – К.: Вища школа, 1990. – 191 с.
7. Васильев А. К. Справочник по психотерапии / А. К. Васильев. – М.: Астраль, 2009. – 320 с.
8. Виш И. М. Практическая психотерапия / М. И. Виш. – Воронеж, 1969.–288 с.
9. Глива Є. Вступ до психотерапії: навчальний посібник / Є. Глива. – К.: Кондор; Острог: Острозька академія, 2009. – 530 с.
10. Зубалий Н. П. Основы психотерапии: учебное пособие /Н. П. Зубалий, А. М. Левочкина. – К.: МАУП, 2001. – 160 с.
11. Кондрашенко В. Т. Общая психотерапия: учебное пособие / 2-е изд. доп. и перераб. / В. Т. Кондрашенко, Д. И. Донской. – Минск: Высшая школа, 1997. – 464 с.
12. Осипова А. А. Общая психокоррекция. М.: ТЦ Сфера, 2000.
13. Перлз Ф. Практика гештальт-терапии / Ф. Перлз. – М.: Институт общегуманных исследований, 2005. – 480 с.
14. Практична психологія: навчально-методичний посібник / Н. П. Зубалій, Н. В. Лазарева, О. С. Захарченко, О. Р. Котелевець, О. Р. Ткачишина, Г. Г. Шиловцева, О. В. Летяк [за ред. проф. Н. П. Зубалій]. – К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. – 928 с.
15. Психотерапия: ученик для вузов / Л. Бурлачук, А. Кочарян, М. Жидко. –СПб.: Питер, 2003. – 480 с.
15. Психотерапевтическая энциклопедия / Под общ. ред. Б. Д. Карвасарского. – СПб.: Питер Ком, 1998. – 753 с.

Додаткова література:

1. Блейхер В. М. Психологическая диагностика интеллекта и личности / В. М. Блейхер, Л. Ф. Бурлачук. – К.: Вища школа, 1978. – 175 с.
2. Булюбаш И. Д. Руководство по гештальт-терапии / И. Д. Булюбаш. – М.: Изд-во Института психотерапии, 2004. – 765 с.
3. Вайсе Дж. Как работает психотерапия: процесс и техника / Дж. Вайсе. – М., 1998. – 240 с.
4. Кан М. Между психотерапевтом и пациентом: новое взаимоотношение / М. Кан. – СПб.: 1997. – 148 с.
5. Карвасарский Б. Д. Психотерапия / Б. Д. Карвасарский. – М., 1985. – 297 с.
6. Мак Малин Р. Практикум по когнитивной терапии / Р. Мак Маллин. – СПб.: Речь, 2001. – 560 с.
7. Малкина-Пых И. Г. Справочник практического психолога / И. Г. Малкина-Пых. – М.: Изд-во ЭКСМО, 2004. – 784 с.
8. Остер Д. Рисунок в психотерапии / Д. Остер, П. Гоулд. – М., 2001. – 104 с.
9. Психодрама: вдохновение и техника / под. ред. П. Холмса и Марши Карп. –Класс, 2000. – 288 с.
10. Психотерапия: новая наука о человеке / Ред. - составитель А. Притц. – М.: Деловая книга, 1999. – 397 с.
11. Психотерапевтическая энциклопедия / Под общ. ред. Б. Д. Карвасарского. – 2-е изд., доп. пер. – СПб.: Питер, 2000. – 1024 с.
12. Роджерс К. Взгляд на психотерапию. Становление человека/ К. Роджерс. – М.: Прогресс, 1994. – 480 с.
13. Сидоренко Е. В. Терапия и тренинг по Альфреду / Е. В. Сидоренко. – СПб., 2000. – 347 с.
14. Урсано Р. Психодинамическая психотерапия / Р. Урсано, С. Зонненберг, С. Лазар. – М., 1992. – 160 с.
15. Ялом И. Экзистенциальная психотерапия / Пер. Т. С. Драбкиной / И. Ялом. – М., 1999. – 321 с.

LABORE ET ZELO

СПЕЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ ТА ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

Обсяг: 4 кредити ЄКТС

Семестр: 7, Рік: 2023 - 24

Дні, Час, Місце: згідно розкладу

Інформація про викладача

Ім'я Горянська Анжела Михайлівна

Контакти pesotskie2@gmail.com

Робоче місце Кафедра психології (ауд. 236 нового корпусу)

Години консультацій Середа: 13.30 – 14.50

Опис курсу

Спеціальна психологія – галузь дефектології, що вивчає закономірності психічного розвитку і особливості психічної діяльності дітей та дорослих із особливостями психофізичного розвитку. Формування готовності до роботи з такими особами є важливою складовою загальної фахової підготовки майбутнього психолога. Курс покликаний забезпечити набуття, закріплення та систематизацію знань стосовно проблематики спеціальної психології; формування наукового світогляду щодо психологічних чинників поведінки осіб з порушеннями психофізичного розвитку, вмінь самостійно проводити психодіагностичну і консультативну роботу з такими особами, зважено та відповідально підходити до вибору заходів їх реабілітації та корекції.

В результаті вивчення у студентів:

1) набуватимуться знання про:

- сутність спеціальної психології;
- порушення розвитку: особливості, механізми, різновиди; чинники дизонтогенезу;
- особливості психічного розвитку при різних порушеннях: інтелектуальних, сенсорних, опорно-рухових, мовленнєвих, аутичних;
- специфічні особливості роботи з дітьми з особливостями психофізичного розвитку.

2) розвиватимуться уміння:

- використовувати методи психодіагностики для виявлення та диференціації порушень та особливостей розвитку дитини;
- здійснювати постановку психологічного діагнозу з використанням різних методів психодіагностики;
- здатність адекватно застосовувати методи психодіагностики, психокорекції та розвитку у роботі з дітьми з особливостями психофізичного розвитку;
- оволодіти первинними навичками роботи з дітьми з особливостями психофізичного розвитку.

Вивченню спеціальної психології передують вікова фізіологія, загальна психологія, вікова психологія, дефектологія.

Мета навчання

Після успішного закінчення курсу студенти будуть здатні:

- володіти навичками теоретичного аналізу сутності порушеного розвитку: особливостей, механізмів, різновидів та чинників дизонтогенезу; особливостей психічного розвитку при різних порушеннях: інтелектуальних, сенсорних, опорно-рухових, мовленнєвих, аутичних;
- адекватно застосовувати методи психодіагностики, психокорекції та розвитку у роботі з дітьми з особливостями психофізичного розвитку;
- оволодіти первинними навичками роботи з дітьми з особливостями психофізичного розвитку.

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (10 год.), практичних занять (10 год.), лабораторних занять (20 год.), організації самостійної роботи студентів в бібліотеках та комп'ютерних мережах (80). Викладач використовуватиме словесні, наочні та практичні, а також проблемні і інтерактивні методи навчання; завдання, які передбачають відтворення та узагальнення знань, прості та складні розумові операції, продуктивне мислення, дослідницьку діяльність та створення певних мовленнєвих конструкцій (тези, анотації, есе, рецензії), рефлексивні завдання. Окрім лекційної та семінарської форми роботи передбачається проведення індивідуальних та групових консультацій.

Для вивчення курсу студентам необхідно мати підручники, вказані у списку основної літератури, мати доступ до інтернету, необхідно, також, бути зареєстрованим на відповідній сторінці в УНІКОМі.

Організація навчання

Обсяг	Тема
16	ТЕМА 1. Вступ до спеціальної психології
16	ТЕМА 2. Загальні та специфічні закономірності психічного розвитку
16	ТЕМА 3. Дизонтогенез інтелектуального розвитку
16	ТЕМА 4. Психічний розвиток при сенсорних порушеннях
16	ТЕМА 5. Психічний розвиток при порушеннях мовлення та опорно-рухового апарату.
14	ТЕМА 6. Особливості психофізичного розвитку при аутизмі
12	ТЕМА 7. Системний підхід у здійсненні психологічного супроводу дітей з особливостями психофізичного розвитку.
14	ТЕМА 8. Діагностика, корекція та розвиток дітей з особливостями психофізичного розвитку

Оцінка

Підсумкова оцінка курсу буде обчислюватися з використанням таких складових:

Бали	Результат навчання, що оцінюється
40	Робота на семінарському та лабораторному занятті № 1 - 8: виступ, доповнення, запитання, виконання оперативного контролю знань та контрольної роботи, вирішення психологічних задач, здійснення психодіагностики.
10	Самостійна робота: письмова підготовка до семінарського заняття, коспект першоджерел, написання есе та рецензій.
10	Виконання ІНДЗ: створити презентацію, щодо методів корекційно-розвивальної роботи з дітьми з особливостями психофізичного розвитку.
10	Виконання модульної контрольної роботи
30	Екзамен
100	Разом

Політика курсу

Відвідування та / або участь є важливим компонентом даного курсу. Відвідування лекцій студентами не реєструються, семінарсько-практичних занять – реєстрація відвідування обов'язкова. Варіант індивідуального графіка навчання можливий за попередньої узгодженості плану роботи з викладачем.

Запізнення. Крайньою межею здачі самостійної роботи, ІНДЗ та модульної контрольної роботи - є за день до заліку. Після цієї дати знижується оцінка за виконану роботу.

Переоцінка завдань можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі усного звернення до викладача.

Перескладання роботи студентів можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі усного звернення до викладача.

Академічна доброчесність та плагіат. Підходи до оцінювання самостійності та оригінальності виконаної роботи залежить від форми цієї роботи.

Зокрема, **оперативний контроль знань та вирішення психологічних задач** виконується магістрантом вдома або на занятті (за відповідних вказівок викладачів) з використанням усіх наявних джерел. При цьому обов'язково магістрантам будуть запропоновані також оперативні контролю знань для самостійного виконання без користування будь-якими джерелами інформації.

Контрольна робота на занятті виконується завжди тільки самостійно, без використання будь-яких джерел.

Усна відповідь на занятті - переважно самостійна без опори на джерела.

Написання есе, рецензій, відповідей на проблемні питання має бути повністю оригінальними з обов'язковими посиланнями, якщо використовується чужа думка чи точка зору.

Виконання **ІНДЗ** передбачає користування різними джерелами при обов'язковому посиланні.

При написанні **модульної контрольної роботи** не допускається користування будь-якими джерелами інформації або пристроями.

Мобільні пристрої на заняттях використовуються в окремих крайніх випадках і тільки якщо вони не заважають індивідуальній та спільній роботі.

Поведінка в аудиторії. Під час аудиторних занять студентам дозволяється брати з собою та вживати безалкогольні напої.

Література для вивчення дисципліни

Основна література:

1. Кобильченко В. Спеціальна психологія : підручник / Вадим Кобильченко, Ірина Омельченко. – Київ : ВЦ «Академія», 2020. – 224 с. – (Серія «Альма-матер»).
2. Бочелюк В.Й. Психологія людини з обмеженими можливостями : навчальний посібник / В.Й. Бочелюк, А.В. Турубарова. – Київ : Центр учбової літератури, 2011. – 264 с.
3. Пахомова Н.Г., Кононова М.М. Спеціальна психологія : навчальний посібник для студентів спеціальності 6.010105 «Корекційна освіта» / Н.Г. Пахомова, М.М. Кононова ; ПНПУ ім. В.Г. Короленка. – Полтава : ТОВ «АСМІ», 2015. – 357 с.
4. Синьов В.М. Психологія розумово відсталої дитини / В.М. Синьов, М.П. Матвєєва, О.П. Хохліна. — К.: Знання, 2008. — 359 с.

Додаткова література:

1. Бондар В. І., Синьов В. М. Актуальні проблеми розвитку освіти дітей з обмеженнями життєдіяльності: шляхи від інституалізації до інтеграції. Зб. наук. пр. Кам'янець-Подільського ун-ту ім. І. Огієнка. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. Вип. 12. С. 8–14.
2. Бондарь В. І., Синьова В. М. Дефектологічний словник: навч. посіб. Київ: «МП Леся», 2011. 528 с.
3. Бурлачук Л. Ф. Психодіагностика: учеб. для вузов. СПб.: Питер, 2006. 351 с.
4. Карпенко Н. В. Діагностика психічного розвитку в роботі педагога (вчителя, вихователя): навч. посіб. Київ: Каравелла, 2010. 248 с.
5. Кобильченко В. В. Спеціальна психологія на сучасному історичному етапі: пошук власної наукової ідентичності. Педагогіка і психологія. 2016. №2. С. 64-70.
7. Матейко Н. М. Психологічна реабілітація емоційних порушень дітей та підлітків засобами піщової терапії. *Scientific Journal Virtus. International Innovative Journal Impact Factor (IJIF)*. 2017. №13. Р. 63–67.
8. Bloch, M. (1998). How we think they think: Anthropological approaches to cognition, memory and literacy. Boulder, CO: Westview.
9. Kristina Teär Fahnehjelm. Important to evaluate children with visual impairment. *Lakartidningen*, 117 (2020). Електронний ресурс. Режим доступу:

https://www.researchgate.net/publication/348305982_Important_to_evaluate_children_with_visual_impairment/ (Дата звернення 28.05.2021 р.).

10. Kohler, E., Keysers, C., Umiltà, M.A., Fogassi, L., Gallese, V., & Rizzolatti, G. (2002, August 2). Hearing sounds, understanding actions: Action representation in mirror neurons. *Science*, 297, 846–848. (Дата звернення 28.05.2021 р.).

11. Ndung'u J. B. Ikenye. Persons with Disabilities and Psychological Perspectives Chapter. Jan 2012. In book: *Disability, Society and Theology* (pp.245-274). DOI: 10.2307/j.ctvge606m.21 ISBN: 9789966734174. Електронний ресурс. Режим доступу: https://www.researchgate.net/publication/291120286_Persons_with_Disabilities_and_Psychological_Perspectives. (Дата звернення 28.05.2021 р.).

12. Omar Lizardo. Is a “Special Psychology” of Practice Possible? From Values and Attitudes to Embodied Dispositions, *THEORY & PSYCHOLOGY VOL. 19 (6)*, 2009. p.713–727. Електронний ресурс. Режим доступу:

<https://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.496.1334&rep=rep1&type=pdf>.

(Дата звернення 28.05.2021 р.).

13. Stuart Casey, Maslen Christof Heyns. Persons with Disabilities Chapter. Sep 2021. In book: *The Right to Life under International Law: An Interpretative Manual* (pp.525-554). DOI: 10.1017/9781108859868.026 ISBN: 9781108859868. URL: Режим доступу: https://www.researchgate.net/publication/354321377_25_-_Persons_with_Disabilities. (Дата звернення 28.05.2021 р.).

14. Williams, T. Glyne. The Mentally Retarded Child. A Psychological Approach. *The Journal of Nervous and Mental Disease*. 142(4):384-385, April 1966. Електронний ресурс. URL: https://journals.lww.com/jonmd/Citation/1966/04000/The_Mentally_Retarded_Child_A_Psychologica.1.13.aspx (Дата звернення 28.05.2021 р.).

LABORE ET ZELO

АРТ-ТЕРАПІЯ В ОСВІТІ, МЕДИЦИНІ ТА СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ

Обсяг: 4 кредити ЄКТС

Семестр: 7, Рік: 2023-2024

Дні, Час, Місце: згідно розкладу

Інформація про викладача

Ім'я	Щотка Оксана Петрівна
Контакти	pskaf2016@gmail.com , 0966887631
Робоче місце	Кафедра психології, аудиторія 236 нового корпусу
Години консультацій	вівторок 13.30-14.50

Опис курсу

Основним завданням вивчення дисципліни є: ознайомити студентів зі специфікою та можливостями використання арт-терапевтичних методів в роботі з дітьми та підлітками арт-методів в закладах освіти. В процесі вивчення дисципліни студенти мають здобути такі професійні компетенції: здатність будувати клієнт-терапевтичні стосунки в триаді «клієнт-терапевт-творчий продукт», організовувати арт-терапевтичний процес, здійснювати оцінку ефективності арт-терапії; дотримуватись основних етичних вимог, які висуваються провідними психотерапевтичними асоціаціями.

Результатом вивчення навчальної дисципліни мають стати знання та розуміння:

- знання про суть, види, сфери застосування і межі ефективності арт-психотерапії в роботі з дітьми та підлітками ;
 - розуміння принципів застосування, процедурних особливостей і психотехнічних прийомів арт-терапії;
 - розуміння сфери застосування і компетентності даного терапевтичного методу.
- вміння: адекватно застосовувати арт-методи в діагностиці та психологічній допомозі дітям та підліткам.

Мета навчання

Мета викладання навчальної дисципліни «Арт-терапія в освіті, медицині, соціальній роботі та менеджменті» є формування у майбутніх практичних психологів базових компетенцій у сфері арт-терапевтичної допомоги особистості та умінь ефективного використання методів арт-терапії. Після успішного закінчення курсу студенти будуть здатні:

- володіти адекватною проблемі і терапевтичній парадигмі арт-психотехнологією її розв'язання;
- використовувати власний усвідомлений внутрішній автентичний потенціал (інтуїцію, творчість, продуктивну уяву, особистий досвід) при наданні психотерапевтичної допомоги дітям та підліткам;
- аналізувати чужий і рефлексувати власний терапевтичний досвід, намічати шляхи професійного зростання.

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (10 год.), практичних (10) та лабораторних занять (20 год.), організації самостійної роботи студентів в бібліотеках та комп'ютерних мережах (80 год.). Викладач використовуватиме проблемні та інтерактивні методи навчання (робота у групах; інтерактивні презентації; дискусії; мозкові штурми; рольові ігри; аналіз кейсів управлінських ситуацій), елементи тренінгу комунікативних умінь, консультації.

Навчання відбуватиметься з використанням платформи Moodle/ Уніком-НДУ, тому здобувачам вищої освіти потрібно зареєстрованими в освітній мережі та підписатися на курс. В інформаційному освітньому середовищі є доступною всі навчально-методична література, студенти можуть перевірити якість засвоєння, в чаті обговорити управлінські ситуації, скласти глосарій термінів та обговорити виступи одне одного.

Організація навчання

Обсяг	Тема
15 годин	Загальна характеристика арт-терапії
15 годин	Арт-терапевтичний процес та форми його організації
15 годин	Діагностика в арт-терапії
15 годин	Різновиди арт-терапії.
15 годин	Арт-терапевтичні техніки, методи, матеріали в арт-терапії.
15 годин	Арт-терапія в освіті
15 годин	Арт-терапія в медицині
15 годин	Соціальна арт-терапія
15 годин	Арт-терапія в менеджменті та бізнесі
120 годин	

Оцінка

Підсумкова оцінка курсу буде обчислюватися з використанням таких складових:

Бали	Результат навчання, що оцінюється
0-50	Розділи навчального курсу (ведення словника, складання логічних схем, аналіз психотерапевтичних ситуацій)
0-30	Навчальний проект (програма арт-терапевтичної майстерні)
0-20	Модульна контрольна робота
100	Разом

Політика курсу

Відвідування та / або участь є важливим компонентом вашого курсу. Проте, якщо Ви бажаєте навчатися дистанційно – можна узгодити графік навчання на основі навчальної платформи УНІКОМ.

Запізнення. Крайньою межею здачі есе є три дні до заліку. Після цієї дати завдання не приймаються.

Переоцінка завдань можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви на ім'я завідувача кафедри у письмовій формі. Після отримання заяви, завідувач кафедри протягом тижня створить комісію з переоцінки, яка після проведення аналізу роботи студента повідомить його про своє рішення.

Перескладання роботи студентів можливе протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви у письмовій формі.

Академічна доброчесність та плагіат. Якщо ви 1) використовуєте чужі фрази, абзаци чи ідеї своїми словами іншої людини і 2) не вкажете посилання, то ви зробили плагіат певної людини. Є два способи переконатися, що ви не плагіатуєте: 1) презентувати власні ідеї та 2) коли ви представляєте чужі ідеї чи фрази, надаючи посилання. Плагіат - серйозна проблема в сучасного світу, тому я активно перевірятиму вашу роботу, щоб переконатися, що ви не запозичували текст та чужі ідеї. Якщо я виявлю, що ви зробили плагіат у завданні, воно не буде зараховане, а я повідомляю про інцидент декану та куратору.

При виконанні спільних завдань, потрібно зазначати внесок кожного учасника/учасниці.

Література для вивчення дисципліни

Основна література:

1. Вознесенська О. Арт-технології у розв'язанні конфліктів / Олена Леонідівна Вознесенська. – К. : Human Rights Foundation, 2019. – 32 с. – [Електронне джерело]. – Режим доступу: http://uhrf.org/download/42.pdf?fbclid=IwAR308BBA2aiuu_0ToYsq66XLEm_aAd36_fdmqqkplqHkWIMeolfbXOA3lKE
2. Вознесенська О.Л. Мир. Мистецтво / Олена Леонідівна Вознесенська. – К.: Human Rights Foundation, 2019. – 34 с. — [Електронне джерело]. – Режим доступу: http://uhrf.org/download/41.pdf?fbclid=IwAR2YCI7EoE4XxDUL7GY6L5Tnu3zC2IUv8FiGalRf5B1Vx8AtsVbOOUTBQfQ?fbclid=IwAR308BBA2aiuu_0ToYsq66XLEm_aAd36_fdmqqkplqHkWIMeolfbXOA3lKE
3. Вознесенська О. Арт-терапевтична освіта: аналіз зарубіжного та вітчизняного досвіду / Вознесенська Олена ; Простір арт-терапії : [Зб.наук. праць] / УМО, 2019, ВГО «Арт-терапевтична асоціація», 2019; [Редкол.: Лушин П.В., Чуприков А.П. та ін.]. – К. : Золоті ворота, 2019. – Вип. 1 (25). – С. 4-21.
4. Копытин А. И. Теория и практика арт-терапии. СПб.: Питер, 2002.
5. Практикум по арт-терапии / Под ред. А. И. Копытина. — СПб.: Питер, 2001. — 448 с.

Додаткова література:

1. Айзенберг Б. І., Л. В. Кузнецової «Психокорекційна робота з дітьми, що мають порушення психічного розвитку». – Знам'янка., 2013.
2. Аметова Л.А. "Формирование арт-терапевтической культуры младших школьников. Сам себе арт-терапевт". М., 2003.
3. Андерсен-Уоррен М., Грейнджер Р. Драматерапия. — СПб: Питер, 2001. — 288 с.

4. Барт Ролан S/Z. пер. с фр. Г.К. Косикова. М.: Академический проект. 2009.
5. Брюкнер Ю., І. Медераке і К. Ульбріх «Музикотерапія для дітей».
6. Бурно М. Е. Терапия творческим самовыражением. Учебное пособие. М.: Академический Проект, 1999.
7. Киселева М.В. Арт-терапия в практической психологии и социальной работе. СПб.: Речь, 2007.
8. Копытин А. И., Корт Б. Техники телесно-ориентированой арт-терапии. Учебное пособие. – Москва. «Психотерапия»: 2011г.
9. Кокоренко В.Л. Арт-технологии в подготовке специалистов помогающих профессий. СПб.: Речь, 2005.
10. Копытин А.И. Арт-терапия в эпоху постмодерна. – СПб.: Речь. Семантика, 2002.
11. Копытин А. И. Руководство по групповой арт-терапии. СПб.: Речь, 2003.
12. Лакан Ж. Функция и поле речи и языка в психоанализе. — М: Гнозис, 1995.
13. Лакан Ж. Инстанция буквы в бессознательном или судьба разума после Фрейда. — М: Русское феноменологическое общество/Логос, 1997.
14. Лакан Ж. Семинары. Книга 1: Работы Фрейда по технике психоанализа (1953/54). — М.: Гнозис/Логос, 1998.
15. Лебедева Л.Д. Практика арт-терапии: подходы, диагностика. СПб.: Речь, 2003.
16. Лейнер Х. Кататимное переживание образов. (Перевод с немецкого Я.Л.Обухов) М.: Издательство “ЭЙДОС”, 1996.
17. Медведева Е.А. Левченко И.Ю. Комиссарова Л.Н. Добровольская Т.А. Артпедагогика и арттерапия в специальном образовании. Учеб. для студ. сред. и высш. пед. учеб. заведений. М.: Издательский центр «Академия», 2001.
18. Соколов Д. Сказки и арт-терапия. М., 1996.
19. Сусанина И. Введение в арт-терапию. Когито, 2007.
20. Фрейд З. Остроумие и его отношение к бессознательному. СПб, издат. «Азбука-классика», 2007.
21. Эванс К., Дубовски Я. Арт-терапия с аутичными детьми. М., 2001.
22. Юшманов В.И. Вокальная техника и ее парадоксы. – СПб.: Питер, 2002г.
23. Яковлева Е.Л. Психология развития творческого потенциала личности. М., 1997.

LABORE ET ZELO

МЕТОДИ АРТ-ТЕРАПІЇ В КОНСУЛЬТУВАННІ ДІТЕЙ ТА ПІДЛІТКІВ

Обсяг: 4 кредити ЄКТС

Семестр: , **Рік:**

Дні, Час, Місце: згідно розкладу

Інформація про викладача

Ім'я Горянська Анжела Михайлівна

Контакти pesotskie2@gmail.com

Робоче місце Кафедра психології (ауд. 236 нового корпусу)

Години консультацій Середя: 13.30 – 14.50

Опис курсу

Навчальна дисципліна “Методи арт-терапії в консультуванні дітей та підлітків” характеризується тісними міждисциплінарними зв'язками із попередньою дисципліною, де закладені базові уявлення про можливості арт-терапії. Результатом вивчення навчальної дисципліни мають стати знання та розуміння:

- знання про суть, види, сфери застосування і межі ефективності арт-психотерапії в роботі з дітьми та підлітками ;
- розуміння принципів застосування, процедурних особливостей і психотехнічних прийомів арт-терапії;
- розуміння сфери застосування і компетентності даного терапевтичного методу.

Студенти набувають умінь адекватно застосовувати арт-методи в діагностиці та психологічній допомозі дітям та підліткам.

Мета навчання

Мета полягає у вивченні застосування арт-терапії з дошкільниками, молодшими школярами. Підлітками та старшокласниками; засвоєнні студентами принципів надання психотерапевтичної допомоги, прийнятих у відповідному напрямі; набутті належної психотерапевтичної ерудиції; ознайомленні з терапевтичним потенціалом мистецтва у лікувально-реабілітаційній роботі та при психологічній корекції різних проблем розвитку. Завдання курсу полягає у вивченні практичних аспектів арт-терапії, диференціації діагностичних та корекційних можливостей терапії зображувальною діяльністю, дослідженні перспектив та обмежень даного напрямку. Після успішного закінчення курсу студенти будуть здатні: володіти адекватною проблемі і терапевтичній парадигмі арт-психотехнологією її розв'язання; використовувати власний усвідомлений внутрішній автентичний потенціал (інтуїцію, творчість, продуктивну уяву, особистий досвід) при наданні психотерапевтичної допомоги дітям та підліткам; аналізувати чужий і рефлексувати власний терапевтичний досвід, намічати шляхи професійного зростання.

Форми і методи навчання

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (10 год.), практичних (10) та лабораторних занять (20 год.), організації самостійної роботи студентів в бібліотеках та комп'ютерних мережах (100 год.). Викладач використовуватиме проблемні та інтерактивні методи навчання, кейс-метод, консультації.

Навчання відбуватиметься на платформі Moodle / Уніком-НДУ, тому здобувачам вищої освіти потрібно зареєстрованими в освітній мережі та підписатися на курс.

Організація навчання

Обсяг	Тема
10 годин	Особливості арт-терапії з дітьми та підлітками
10 годин	Структура проведення арт-терапевтичного заняття з дітьми та підлітками
10 годин	Методи арт-діагностики дітей та підлітків
10 годин	Методика обговорення дитячих малюнків Вайолет Оклендер.
10 годин	Арт-методи в роботі з емоціями та почуттями дітей та підлітків.
10 годин	Арт-методи в роботі з Я-концепцією дітей та підлітків
10 годин	Арт-методи в роботі з цілепокладанням підлітків
10 годин	Арт-методи в роботі з картиною світу підлітків
10 годин	Робота з наслідками психотравми у дітей та підлітків методами арт-терапії
10 годин	Арт-терапія в роботі з дітьми та підлітками, які перенесли сексуальне насильство.

10 годин	Арт-психологічна інтервенція у роботі із психосоматичними захворюваннями у дітей та підлітків
10 годин	Арт-терапія з дітьми із вадами розвитку
120 годин	

Оцінка

Підсумкова оцінка курсу буде обчислюватися з використанням таких складових:

Бали	Результат навчання, що оцінюється
30	Робота на лабораторному занятті: виступи, запитання, виконання оперативного контролю знань, виконання практичних завдань, розв'язання психологічних задач, здійснення психодіагностики.
30	Самостійна робота: виконання практичних завдань, здійснення психодіагностики.
20	Модульна контрольна робота (на платформі УНІКОМ)
20	Індивідуально-дослідне завдання: «Дослідження психосоматичних порушень у дітей та підлітків»
100	Разом

Політика курсу

Відвідування та / або участь є важливим компонентом вашого курсу. Проте, якщо Ви бажаєте навчатися дистанційно – можна узгодити графік навчання на основі навчальної платформи УНІКОМ.

Запізнення. Крайньою межею здачі ІНДЗ є три дні до заліку. Після цієї дати завдання не приймаються.

Переоцінка завдань можлива протягом тижня після отримання оцінок на основі заяви на ім'я завідувача кафедри у письмовій формі. Після отримання заяви, завідувач кафедри протягом тижня створює комісію з переоцінки, яка після проведення аналізу роботи студента повідомить його про своє рішення.

Перескладання роботи студентів можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви у письмовій формі.

Академічна доброчесність та плагіат. Якщо ви 1) використовуєте чужі фрази, абзаци чи ідеї своїми словами іншої людини і 2) не вкажете посилання, то ви зробили плагіат певної людини. Є два способи переконатися, що ви не плагіатуєте: 1) презентувати власні ідеї та 2) коли випредставляєте чужі ідеї чи фрази, надаючи посилання. Плагіат - серйозна проблема в сучасному світі, тому я активно перевірятиму вашу роботу, щоб переконатися, що ви не запозичували текст та чужі ідеї. Якщо я виявлю, що ви зробили плагіат у завданні, воно не буде зараховане, а я повідомляю про інцидент декану та куратору.

При виконанні спільних завдань, потрібно зазначати внесок кожного учасника/учасниці.

Література для вивчення дисципліни

Основна література:

1. Артпедагогика и арттерапия в специальном образовании: Учебник для вузов / Е.А. Медведева, И.Ю. Левченко, Л.Н. Комиссарова, Т.А. Добровольская. - М.: Академия, 2001. – 248 с.
2. Арттерапия для дошкольников и младшего школьного возраста. СПб.: Речь - 2001.
3. Васківська С.В. Основи психологічного консультування. Навчальний посібник. – К.: Четверта хвиля, 2004. – 256 с.
4. Венгер А. Л. Психологическое консультирование и диагностика. Практическое руководство. Часть 1. — М.: Генезис, 2001. — 160 с.
5. Венгер А. Л. Психологическое консультирование и диагностика. Практическое руководство. Часть 2. — М.: Генезис, 2001. — 128 с.
6. Киселева М.В. Арт-терапия в практической психологии и социальной работе. СПб.: Речь, 2007.
7. Киселева М.В. Арт-терапия в работе с детьми. СПб.: Речь, 2006.

9. Кочюнас Р. Психологическое консультирование. Групповая психотерапия. - М.: Академический Проект: ОПП, 2002.-464 с.
10. Оклендер В. Окна в мир ребенка. Руководство по детской психотерапии. М.: Независимая фирма
11. Класс, 2001.

Додаткова література:

1. Бурменская Г.В., Карабанова О.А., Лидерс А.Г. Возрастно-психологическое консультирование. Проблемы психического развития детей. - М.: Изд-во МГУ, 1990. - 136с.
2. Глэддинг С. Психологическое консультирование. 4-е изд. - СПб.: Питер, 2002. - 736с.
3. Мэй Р. Искусство психологического консультирования. — М.: Класс, 1994. — 133 с. 17. Меновщиков В. Ю. Психологическое консультирование: работа с кризисными и проблемными ситуациями. — 2-е изд., стер. — М.: Смысл, 2005. - 182 с.
4. Немов Р. С. Основы психологического консультирования: Учеб. для студ. педвузов. - М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1999. - 394 с.
5. Основы возрастно-психологического консультирования // Учеб.-метод. пособие для студентов фак. психол. гос. ун-тов/ Г.В.Бурменская, О.А.Карабанова. А.Г.Лидерс, М.:Изд-во Моск. ун-та, 1991, - 134 с.
6. Захаров А.И. "Дневные и ночные страхи у детей". - СПб.: Речь, 2000.
7. Абрамова Г.С. Введение в практическую психологию. - 2-е изд., - М.: Академия, 1996. - 224 с. 2. Алешина Ю.Е. - Индивидуальное и семейное психологическое консультирование. - Изд. 2-е. - М., 1999. - 208 с.
8. Васильковская С.В., Горностай П.П. Психологическое консультирование: Ситуационные задачи. — К: Вища школа, 1996. -192 с. 10. 11.12. 13.
9. Горностай П.П., Васильковская С.В. Теория и практика психологического консультирования. Проблемный подход. - Киев: Наукова думка, 1995. - 128с.
10. Самоукина Н. Практический психолог в школе: лекции, консультирование, тренинги. ИНТОР, 1997. - 192 с.
11. Детская практическая психология: Учебник / Под ред. Т. Д. Марцинковской. — М., 2001. — С. 109–110.
12. Практическая психология образования: Учеб. пособие. — М.: ИЦ "Академия", 2003. — 448 с.
13. Антропов Ю. Ф., Шевченко Ю. С. Психосоматические расстройства и патологические привычные действия у детей и подростков. М.: Издательство Института психотерапии, 2000.
14. Зинкевич-Евстигнеева Т.Д. Практикум по креативной терапии. Учебное пособие. М.: ТЦ Сфера, 2003.
15. Практикум по арт-терапии / Под ред. А. И. Копытина. — СПб.: Питер, 2001. — 448 с.
16. Копытин А. И. Системная арт-терапия. СПб.: Речь, 2001. 33.
17. Копытин А.И. Исцеляющее искусство. Международный журнал арт-терапии. Журнал. СПб. 34. Копытин А.И. Арт-терапия в эпоху постмодерна. СПб.: Речь, 2002.
18. Крыжановская Л.М. Артпсихология как направление психолого-педагогической реабилитации подростков. Пед.общество, 2004.

Інтернет ресурси:

1. <http://www.pu.if.ua/depart/PedagogicalPsychology/ua/4228/> - кафедра педагогічної та вікової психології.
2. <http://www.nbuv.gov.ua/> - Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського.
3. <http://hklib.npu.edu.ua/> - Наукова бібліотека національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова.
4. <http://www.koob.ru/> - електронна бібліотека «Куб».
5. <http://upsihologa.com.ua/> - портал професійних психологів України «У психолога».
6. <http://www.twirpx.com/library/> - електронна російськомовна бібліотека 7. <http://pl.bookos.org/> - електронна англomовна бібліотека
8. [www // Art therapy Online: ATOL Heather Tuffery та ін.\);](http://www.arttherapyonline.com/)

LABORE ET ZELO

Обсяг: 4 кредити ЄКТС

Семестр: 8, **Рік:** 2022 - 2023

Дні, Час, Місце: згідно розкладу

Інформація про викладача

Ім'я Король Володимир Степанович

Контакти vladimirkorol7324@gmail.com

Робоче місце кафедра психології (ауд. 236 нового корпусу)

Години консультації

Опис курсу

Дисципліна забезпечує розуміння різних типів й стилів ведення тренінгових груп, особливостей використовуваних у них вправ та ігор; вивчення принципів, технологій та етики тренінгу; розуміння базисних моделей формування тренінгових програм; оволодіння навичками самостійного формування і проведення тренінгів різної спрямованості залежно від поставлених завдань й складу тренінгової групи.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти набувають таких **компетентностей**:

- здатність до аналізу концептуальних засад психології групової та індивідуальної поведінки в групах;
- здатність застосовувати напрацьовані програми та проводити психологічні дослідження в сфері соціально-психологічного тренінгу.
- вміння співвідносити поняття: науковий підхід, методологічний принцип, дослідницький метод, конкретна методика;
- здатність застосовувати принципи проведення тренінгу та алгоритми роботи з групою динамікою;
- здатність аналізувати та оцінювати базові вправи, прийоми та техніки соціально-психологічного тренінгу;
- встановлювати контакт з групою на початковому етапі роботи;
- виявляти внутрішні та зовнішні ресурси групи та окремих учасників;
- вміння запобігати маніпуляціям при веденні групи;
- підводити підсумки роботи і брати зворотній зв'язок;
- керуватися етичними засадами, прийнятими в професійному психологічному співтоваристві;
- вміння аналізувати дослідницькі традиції та нові теоретико-методологічні напрямки в соціально-психологічному тренінгу;
- володіти навичками для вибудовування тренінгової програми (визначати проблемну область, предмет, об'єкт, мету, завдання та ін.).

Мета навчання

Метою курсу є формування системних уявлень про зміст і методи соціально-психологічного тренінгу, вироблення на цій основі навичок рефлексії стосовно особливостей соціально-психологічного тренінгу, оволодіння технологіями і навичками тренінгової роботи з окремими групами людей в різних установах і сферах.

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (10 год.), практичних (10) та лабораторних занять (20 год.), організації самостійної роботи студентів в бібліотеках та комп'ютерних мережах (60). Викладач використовуватиме словесні, наочні та практичні, а також проблемні й інтерактивні методи навчання; завдання, які передбачають відтворення та узагальнення знань, прості та складні розумові операції, продуктивне мислення, дослідницьку діяльність та створення певних мовленнєвих конструкцій (тези, анотації, есе, рецензії), рефлексивні завдання. Окрім лекційної та семінарської форми роботи передбачається проведення індивідуальних та групових консультацій.

Для вивчення курсу студентам необхідно мати підручники, вказані у списку основної літератури,

мати доступ до інтернету, необхідно також бути зареєстрованим на відповідній сторінці в УНІКОМі.

Організація навчання

Обсяг	Тема
15 год.	Вступ до психотренінгу
15 год.	Етика і етикет тренера. Вимоги до підготовки керівника групи, його функції і ролі
15 год.	Т-групи, групи зустрічей. групи тренінгу вмінь
15 год.	Гештальт-групи: сутність, теорія і практика
15 год.	Метод психодрами та групи транзактного аналізу
15 год.	Групи терапії мистецтвом
15 год.	Групова динаміка та управління соціодинамічними процесами.
15 год.	Методи навчання у тренінгу
15 год.	Тренінгові технології навчання дорослих
120	

Оцінка

Підсумкова оцінка курсу буде обчислюватися з використанням таких складових:

Бали	Результат навчання, що оцінюється
30	Робота на лабораторному занятті: виступи, запитання, виконання оперативного контролю знань, виконання практичних завдань, розв'язання психологічних задач.
30	Самостійна робота: виконання практичних завдань, здійснення психодіагностики.
20	Модульна контрольна робота (на платформі УНІКОМ)
20	Індивідуально-дослідне завдання – Програма тренінгу
100	Разом

Політика курсу

Відвідування та / або участь є важливим компонентом даного курсу. Відвідування студентами лекцій, лабораторно-практичних занять – реєстрація відвідування обов'язкова. Варіант індивідуального графіка навчання можливий за попередньої узгодженості плану роботи з викладачем.

Запізнення. Крайньою межею здачі самостійної роботи, ІНДЗ та модульної контрольної роботи - є за день до заліку. Після цієї дати знижується оцінка за виконану роботу.

Переоцінка завдань можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі усного звернення до викладача.

Перескладання роботи студентів можливо протягом тижня після отримання оцінки на основі усного звернення до викладача.

Академічна доброчесність та плагіат. Підходи до оцінювання самостійності та оригінальності виконаної роботи залежать від форми цієї роботи.

Зокрема, **оперативний контроль знань** та **вирішення психологічних задач** виконується студентом вдома або на занятті (за відповідних вказівок викладачів) з використанням усіх наявних джерел. При цьому обов'язково студентам будуть запропоновані також оперативні контролі знань для самостійного виконання без користування будь-якими джерелами інформації.

Контрольна робота на занятті виконується завжди тільки самостійно, без використання будь-яких джерел.

Усна відповідь на занятті - переважно самостійна без опори на джерела.

Написання есе, рецензій, відповідей на проблемні питання має бути повністю оригінальними

з обов'язковими посиланнями, якщо використовується чужа думка чи точка зору.

Виконання **ІНДЗ** передбачає користування різними джерелами при обов'язковому посиланні.

При написанні **модульної контрольної роботи** не допускається користування будь якими джерелами інформації або пристроями.

Мобільні пристрої на заняттях використовуються в окремих крайніх випадках і тільки, якщо вони не заважають індивідуальній та спільній роботі.

Поведінка в аудиторії. Під час аудиторних занять студентам дозволяється брати з собою та вживати безалкогольні напої.